

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa P. Sp. z o.o. w W.

przeciwko C. Sp. z o.o. w K. i L. S.A. w B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 września 2017 r.,

na skutek skarg kasacyjnych obu pozwanych od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 października 2016 r., sygn. akt V ACa (...),

1) odrzuca skargę kasacyjną C. Sp. z o.o. w K.;

2) odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej L. S.A. w B.;

3) zasądza od C. Sp. z o.o. w K. na rzecz powoda kwotę 15.000 (piętnaście tysięcy) zł, a od L. S.A. w B. na rzecz powoda kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) zł, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 2 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w K. zasądził od pozwanych C. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. i L. Spółki Akcyjnej w B. na rzecz P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 3.054.235,39 zł z odsetkami ustawowymi. Sąd Okręgowy przyjął, że pozwani odpowiadają wobec powoda solidarnie na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. Apelację od tego wyroku wniósł wyłącznie pozwany L. Spółka Akcyjna w B., a w wyniku jej rozpoznania Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w stosunku do apelującego w ten sposób, że

zasądził od niego na rzecz powoda kwotę 2.582.809,12 zł z odsetkami ustawowymi od 3 sierpnia 2012 r., oddalił powództwo skierowane przeciwko apelującemu w pozostałej części, a przy tym odpowiedzialności obu pozwanych nadał charakter *in solidum*.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z 10 października 2016 r. wnieśli obaj pozwani.

Skarga kasacyjna pozwanego C. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. jest niedopuszczalna, gdyż - wobec nierozpoznania także na jego rzecz apelacji wniesionej przez drugiego z pozwanych - dotyczy orzeczenia nieistniejącego (por. szczegółowo Sąd Najwyższy w postanowieniach z 23 lipca 2014 r., V CSK 506/13, OSNC 2015, nr 6, poz. 77 i z 7 września 2016 r., IV CZ 46/16). Z tych względów skargę tę Sąd Najwyższy odrzucił (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

Pozwany L. Spółka Akcyjna w B. wniósł o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.), przy czym obie te przesłanki powiązał w istocie z zarzutem wadliwego przyjęcia przez Sąd Apelacyjny, że odsetki od świadczenia zasądzzonego tytułem zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia, ustalonego według wartości na dzień orzekania, powinny należeć się od daty orzekania, nie zaś od daty wcześniejszego wezwania do zapłaty. Między skonstruowanymi w ten sposób podstawami skargi kasacyjnej istnieje logiczna sprzeczność, bo na tle przepisów, których wykładnia ma być pewna, jednolita i niewątpliwa, co uzasadniałoby tezę o ich oczywistym naruszeniu, nie powstają zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę

przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego wyroku nie pozwala stwierdzić, żeby spełnione zostały przesłanki, na które powołuje się skarżący. Jego teza o oczywistej sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z prawem opiera się na założeniu, że Sąd Apelacyjny ustalił wartość bezpodstawnego wzbogacenia powoda według stanu z chwili wyrokowania. Z motywów zaskarżonego wyroku wynika tymczasem, że rozliczenie dokonane przez Sąd Apelacyjny było bardziej złożone. Sąd Apelacyjny, z odwołaniem się do aktualnej linii orzeczniczej, zasądził na rzecz powoda kwotę odpowiadającą wartości wykonanych przez powoda prac według ich stanu z grudnia 2011 r., ale obniżonej o naturalne zużycie wykonanego przez powoda obiektu przez okres do dokonania rozliczenia. Przez ten czas obiekt pozostawał w posiadaniu pozwanego L. Spółka Akcyjna w B., w stosunku do którego powód odpowiednio wcześniej zażądał zwrotu wzbogacenia. Charakter wzbogacenia był przy tym tego rodzaju, że odwlekanie w czasie rozliczenia nie prowadziło do wzrostu jego wartości, a przeciwnie, do jej obniżenia, z uwagi na postępujący proces zużycia obiektu. W takich okolicznościach ryzyko pozostawiania w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia obciążać musi skarżącego, jako dłużnika.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy

wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i podanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Zagadnieniem, na konieczność rozstrzygnięcia którego powołuje się skarżący Sąd Najwyższy zajmował się wielokrotnie. Zarówno skarżący, jak i powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną przytoczyli liczne orzeczenia Sądu Najwyższego dotyczące tego zagadnienia. Niewątpliwie zobowiązanie do zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia ma charakter bezterminowy, a roszczenie o spełnienie tego świadczenia staje się wymagalne po wezwaniu dłużnika do zapłaty. Tę regułę zastosował Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie i wskazał przy tym na okoliczności, które uzasadniają zasądzenie na rzecz powoda odsetek od zasądzonej należności liczonych za okres od wezwania o jej zapłatę, nie zaś dopiero od daty wydania orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., odmówiono przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej L. Spółka Akcyjna w B.

O kosztach postępowania należnych powodowi od obu pozwanych orzeczono na podstawie art. 98 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 i 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.). Zróżnicowanie ich wysokości wynika z różnej dla obu pozwanych wartości przedmiotu zaskarżenia.

aj

r.g.

